

ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ – EXIL

Παραγωγή: Μάρεν Άντε, Τζανίν Τζακόφσκι,
Γιόνας Ντόρνμπαχ.

Σκηνοθεσία - Σενάριο: Βισάρ Μορίνα

Ηθοποιοί: Μισέλ Ματίσεβιτς, Σάντρα Ούλερ,
Ράινερ Μποκ.

Φωτογραφία: Ματέο Κόκο

Μοντάζ: Λόρα Λαουζέμις, Χάνσιοργκ Γουάισμπριχ,
Βισάρ Μορίνα.

Μουσική: Μπένεντικτ Σιέφερ

Χώρα: Γερμανία, Βέλγιο, Κόσοβο (Εγχρωμη)

Διάρκεια: 121´

Πρώτη προβολή: 7.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 9.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

9 Βραβεία και 16 Υποψηφιότητες
Auteur Film Festival, Serbia 2020, Βραβείο Σεναρίου.
German Film Critics Association Awards 2021, Βραβείου Καλύτερου Ηθοποιού.
German Screenplay Award 2018, Βραβείου Καλύτερου Γερμανικού Σεναρίου.
Gunter Rohrbach Filmpreis 2020, 2 Βραβεία, Καλύτερης ταινίας και Καλύτερου Ηθοποιού.
Sarajevo Film Festival 2020, 2 Βραβεία, Καλύτερης ταινίας και Βραβείο Cineuropa.
Taipei Film Festival 2020, Βραβείο Κοινωνίας Κριτικών στον Visar Morina.
Trieste Film Festival 2021, Βραβείο Καλύτερης ταινίας.

Ένας χημικός με καταγωγή από το Κόσοβο έρχεται αντιμέτωπος με την παράνοια εξαιτίας μιας σειράς από παράξενα γεγονότα, όταν ταυτόχρονα οι συνάδελφοί του τον περιθωριοποιούν και κάποιος αφήνει νεκρά ποντίκια στο σπίτι του.

Ένα επίκαιρο πλην εν μέρει προφανές κοινωνικό δράμα που επιτίθεται κατά μέτωπο στο ρατσισμό της διπλανής πόρτας.

Οι Ευρωπαίοι μπορούν να υπερηφανεύονται πως έχουν κάνει πολλά για την κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών, αλλά το κατά πόσο αυτό συμβαίνει το γνωρίζουν καλά μόνο οι τελευταίοι. Ανάμεσά τους και ο σκηνοθέτης Βισάρ Μορίνα («Babai: Ο Μπαμπάς μου»), ο οποίος μεγάλωσε στη Γερμανία εγκαταλείποντας το εμπόλεμο Κόσοβο. Παρόμοια τα χαρακτηριστικά του πρωταγωνιστή, ενός χημικού κοσμοβαρικής καταγωγής, ο οποίος απολαμβάνει μια μεσοαστική οικογενειακή ρουτίνα. Όλα αλλάζουν όταν ανεξήγητα οι συνάδελφοί του αρχίζουν να τον αποφεύγουν, ενώ παράλληλα βρίσκει νεκρά ποντίκια στο σπίτι του. Ο ήρωας υποψιάζεται πως τα συμβάντα οφείλονται σε ρατσιστικά κίνητρα, αλλά μήπως έχει γίνει παρανοϊκός; Εύστοχα ο Μορίνα διατηρεί μια γοητευτική αμφισημία ως προς το τί συμβαίνει υιοθετώντας ύφος σκοτεινού εφιάλητη, με τη δράση να εξελίσσεται κλειστοφοβικά, αγωνιωδώς και με πικρότατα μαύρο χιούμορ, συστατικά που απαγορεύουν στο βλέμμα να αποτραβηχτεί από την οθόνη. Και χωρίς ο σκηνοθέτης να αποφεύγει μια εν μέρει προφανή κριτική, άλλο τόσο αναγκαία είναι η απεικόνιση της μεταναστευτικής εμπειρίας υπό το συγκεκριμένο πρίσμα, όπου ο ρατσισμός δεν είναι απλώς ένας φόβος αλλά ένας πανταχού παρών και πολυπρόσωπος εχθρός.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΝΤΕΑΣ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σε παραγωγή της Μάρεν Άντε, η δεύτερη ταινία του Βισάρ Μορίνα ακροβατεί εύστοχα ανάμεσα στο παγερό θρίλερ και την κατάμαυρη κωμωδία, τον τρόπο και τη γελιοδότη, συνθέτοντας το πορτρέτο του σύγχρονου «καθωσπρέπει» ρατσισμού.

Βραβείο Καλύτερης Ταινίας στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Σαράγεβο.

Ο Τζαφέρ, ένας σαραντάχρονος φαρμακευτικός μηχανικός, ζει σ' ένα μεσοαστικό προάστιο της Γερμανίας, με τη γυναίκα του και τα παιδιά του. Ένα απόγευμα, επιστρέφοντας από τη δουλειά, τον περιμένει μία αηδιαστική έκπληξη: κάποιος έχει δέσει ένα ψόφιο ποντίκι στην πόρτα του. Ο γεννημένος στο Κόσσοβο Τζαφέρ, ανησυχεί ότι πρόκειται για ρατσιστική πρόκληση των συναδέλφων του. Συμπληρώνει την περιρρέουσα ατμόσφαιρα στο γραφείο: mails που τον αφήνουν εκτός, meetings που αλλάζουν τόπο και χρόνο χωρίς να τον ειδοποιήσουν, ταξίδια που δεν τον συμπεριλαμβάνουν. Η Γερμανίδα γυναίκα του πιστεύει ότι είναι υπερβολικός: άλλωστε η χώρα της έχει πρόσφατο το στίγμα και τις πληγές του ρατσισμού, για αυτό και δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία στους μεταναστες. Ο Τζαφέρ όμως δεν μπορεί να αγνοήσει τα σκληρά μηνύματα. Η μειωτική συμπεριφορά των συναδέλφων του τον προσβάλλει, τον πληγώνει και τον καθορίζει. Γίνεται επιθετικός, σταδιακά όλο και πιο καχύποπτος, χάνει τα όρια ανάμεσα στην πραγματικότητα και τη φαντασία, βυθίζεται στην παράνοια.

Ο σκηνοθέτης Βίσαρ Μορίνα («Ο Μπαμπάς μου») κι ο ίδιος γεννημένος στο Κόσσοβο αλλά μεγαλωμένος στη Γερμανία, συνθέτει ένα σκοτεινό, σουρεαλιστικό θρίλερ προσπαθώντας να απαντήσει σε μία ξεκάθαρη ερώτηση: ακόμα κι αν εσύ, ναι, είσαι παρανοϊκός, αυτό αποκλείει ότι οι άλλοι πράγματι σε καταδιώκουν;

Κινηματογραφεί τον ήρωά του σε μία αποστειρωμένη, παγερή, εχθρική Εξορία, ακόμα κι όταν αυτός βρίσκεται σ' ένα ασφυκτικά γεμάτο ασανσέρ, τον ακολουθεί στην οργή του, ακόμα κι όταν αναγκάζεται να την περάσει από σιγαστήρα, τον βυθίζει σε μία σκοτεινή κόλαση, ακόμα κι όταν εκείνος επιστρέφει σπίτι. Εκεί, όπου θα έπρεπε να νιώθει ασφαλής, αλλά οι τοίχοι στενεύουν.

Ο Μορίνα συνθέτει αριστοτεχνικά ένα νεο-νουάρ κάτω από το φως - τις λάμπες φθορίου των ανοιχτών χώρων της εταιρίας. Ένα φως που δεν συγχωρεί ατέλειες, λάθη, διαφορετικότητα. Κι αν αυτό θυμίζει την παγερή, μονίμως απειλητική, ατμόσφαιρα του Χάνεκε, ο Μορίνα αγαπά και το σινεμά του Εστλουντ: στιγμές σουρεαλισμού διακωμωδούν με **κοφτερό σχόλιο την υποκρισία μιας Γερμανίας που θάβει το ρατσιστικό της κύτταρο σ' ένα συλλογικό DNA**

ευγενικού καθωσπρετισμού.

Με το μουσικό σκορ του Μπένεντικτ Σίφερ να μάς κρατά σε εγρήγορση και τους φωτισμούς του Ματέο Κόκο να εγκλωβίζουν τον Τζαφέρ στα σφιχτά κάδρα του, ο Μορίνα καταφέρνει να παραδώσει μία μελέτη στην ταυτότητα του ξένου και τον αυτοκαταστροφικό ετεροκαθορισμό του, αλλά και μια κοινωνική σπουδή στην σύγχρονη πραγματικότητα μιας **Ευρώπης που σταδιακά παραδίδεται στο νέο κύμα φασισμού**. Ακόμα κι αν αυτός εκδηλώνεται μέσα από μικρο-συμπεριφορές, πράξεις που θα παραμείνουν αναπόδεικτες και πιστεύεις ότι τις γέννησε η φαντασία σου. Τουλάχιστον οι νεοαζί στους δρόμους φορούν ξεκάθαρα το μίσος τους. Ο φασίστας του διπλανού cubicle θλώνει την περιφρόνησή του με συγκαταβατικές αβρότητες.

Ο Μισέλ Ματίσεβιτς στον πρωταγωνιστικό ρόλο παραδίδει μαθήματα ερμηνευτικής εκφραστικότητας, με οικονομία, πειθαρχία και αυτοσυγκράτηση. Το πρόσωπό του παραμένει στωικά ακίνητο, όσο ο κόσμος του κλονίζεται και η ψυχή του βουλιάζει. Η ταραχή, ο θυμός, η υστερία χιζόνται σταδιακά μέσα στα βλέμματά του, το κυρτό του βάδισμα, στις σταγόνες ιδρώτα στο μέτωπό του. Το πιο αξιοθαύμαστο όμως είναι το πώς ο Ματίσεβιτς επιτρέπει να εισβάλει, με χειρουργική ακρίβεια, το κατάμαυρο χιούμορ στον πανικό του ήρωά του. Πώς ακροπατεί ανάμεσα στον τρόπο και τη γελοιοότητα.

Ο Μορίνα δε θα προσφέρει εύκολες απαντήσεις, γιατί δεν υπάρχουν. Ανοίγει όμως έναν αναγκαίο διάλογο, όπου όλοι καλούμαστε να αναλάβουμε τις ευθύνες μας. Αν δεν προσέξουμε, τα δημοκρατικά σύνορα θα μετακινηθούν κι άλλο, αφήνοντας έξω περισσότερους εξόριστους. **Ο επόμενος ξένος μπορεί να είσαι εσύ.**

ΠΟΛΥ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ

VISAR MORINA

Γεννήθηκε το 1979 στην Pristina, Κόσσοβο, Γιουγκοσλαβία. Είναι Σκηνοθέτης, Σεναριογράφος και Μοντέρ.

Φιλμογραφία: 2020 Εξόριστος, 2015 Μπαμπάς, 2013 Von Hunden und Tapeten (Short), 2010 Der Schübling (Short), 2008 Sirenen (Video short).

